

Úvod	13
VŠEOBECNÁ ČÁST	15
I. Stomatologické vyšetření	17
1. Anamnesa	17
2. Zevní vyšetření	17
3. Intraorální vyšetření	18
4. Pomocná vyšetření	19
II. Anatomické poznámky a stomatologické názvosloví	20
1. Korunka zubu	20
2. Kořen zubu	21
3. Stálý chrup	22
4. Dočasný chrup	22
III. Skladba zubních tkání a jejich fyziologické funkce	23
1. Zubní dřeň	23
2. Zubovina (dentin)	25
3. Cement	26
4. Sklovina	26
5. Parodontium	27
SPECIÁLNÍ ČÁST	29
CHOROBY ZUBŮ	31
I. Prořezávání zubů a jeho poruchy	31
1. Doba kalcifikace a prořezávání	31
2. Poruchy prořezávání zubů	33
a) předčasné prořezávání	33
b) opožděná dentice	33
c) retence zubů	33
d) obtížné prořezávání zubů	34
horečky, potíže k zoubkům	34
dentitio difficilis	34
II. Vývojové anomálie zubů	36
1. Anomálie počtu zubů	37
a) anodoncie	37
b) hyperodoncie — přespočetné zuby	37
c) zubní srostlice	38
2. Anomálie velikosti a tvaru zubů	38
a) mikroodoncie	38
b) makroodoncie	38
c) anomálie tvaru	38
3. Anomálie struktury zubních tkání	39
a) anomálie skloviny	39
b) anomálie dentinu	40
III. Získané defekty tvrdých zubních tkání	40
1. Abrase	40
2. Klínovité defekty	41
3. Traumatické defekty	41
4. Chemické defekty	41

IV. Zubní kaz	41
Etiologie zubního kazu	42
Příčiny zevní	43
a) fermentabilní glycidy	43
b) kyseliny	43
c) mikroorganismy	43
Příčiny vnitřní	44
a) vliv dědičnosti	44
b) vitaminy	45
c) minerální látky	45
d) slina	45
Klinický obraz zubního kazu	46
1. Kaz akutní	46
2. Kaz chronický	46
Příznaky kazu	47
Terapie kazu	48
Prevence zubního kazu	49
1. Opatření celková	49
2. Opatření místní	50
a) omezení škodlivých glycidů	50
b) omezení mikrobiálního zkvašování glycidů	52
c) zvýšení odolnosti skloviny	53
V. Choroby zubní dřeně	54
1. Degenerativní procesy	54
2. Zvýšená citlivost zuboviny	55
3. Záněty zubní dřeně	55
Příčiny pulpitid	56
Rozdělení pulpitid	56
a) Akutní pulpitidy	57
b) Chronické pulpitidy	59
Terapie zánětu dřeně	59
4. Nekrosa (odúmrtí) dřeně	61
5. Snět dřeně (gangraena pulpaе)	62
VI. Periodontitis (zánět ozubice)	63
1. Akutní zánět ozubice	63
2. Chronický zánět ozubice — zubní granulomy	65
Komplikace periodontitid	67
VII. Záněty a abscesy měkkých tkání kolemčelistních (kolemčelistní záněty)	69
Zánět okostice	69
Záněty a abscesy v okolí čelistí	72
Flegmóny	76
Píštěle	77
VIII. Dentální fokální infekce	78
IX. Choroby parodontu (záněty dásní a parodontosa)	82
Místní příčiny	83
Celkové příčiny	84
1. Gingivitis (zánět dásní)	85
a) gingivitis chronica	85
b) gingivitis acuta	87
2. Parodontosa	87
3. Senilní a presenilní atrofie	90
Terapie onemocnění parodontu	90
Místní léčba konservativní	91
Místní léčba chirurgická	92
Protetické ošetření	93
X. Anestésie	94
1. Premedikace	94

2. Celková anestezie	94
3. Místní anestezie	95
a) anestezie povrchová	95
b) anestezie injekční	95
Komplikace místní anestezie	98
XI. Extrakce zubů	98
Indikace extrakcí	99
Ošetření postextrakční	104
Komplikace při extrakcích	105
XII. Resekce kořenového hrotu (amputace kořenového hrotu)	107
XIII. Plantace zubů	109
1. Replantace	109
2. Transplantace	109
3. Implantace	109
XIV. Stomatologická protetika (rehabilitace stavu vzniklého ztrátou zubů)	110
1. Pevné náhrady	111
2. Snímací náhrady	112
Škody ze zubních náhrad	113

CHOROBY ČELISTNÍCH KOSTÍ 115

I. Anomálie vývoje čelistí a postavení zubů	115
Rozštěpové vady	115
1. Anomálie v růstu čelistí	117
a) prognathia maxillaris	117
b) mikrogathia — retrognathia	117
c) progenia mandibularis	117
d) mikrogenie	118
2. Anomálie vzájemných čelistních vztahů	118
3. Anomálie v postavení zubů	119
Léčení anomálií čelistí a zubů	120
II. Poranění čelistních kostí a zubů	123
Zlomeniny čelistí	123
Příznaky	123
Hojení a jeho komplikace	125
Ošetřování čelistních zlomenin	129
Reposice	131
Způsoby fixace	132
a) zevní obvazy	132
b) drátěné vazby	132
c) nitroústní dlahy	132
d) extraorální dlahy	135
e) osteosynthesa	135
Úrazy zubů	138
III. Záněty čelistních kostí (osteomyelitis mandibulae et maxillae)	139
1. Osteomyelitidy infekčního původu	139
2. Osteomyelitidy chemické	141
3. Osteomyelitidy po ozáření	141
4. Osteomyelitidy specifické	142
IV. Změny na čelistních kostech při celkových chorobách	142
1. Poruchy inkreční	142
2. Systémová kostní onemocnění	143
3. Kárence vitaminů	144
4. Změny při specifických onemocněních	145
V. Choroby čelistního kloubu	145
1. Hypertrofie kloubní hlavice	145

2. Luxace čelistí	145
3. Zánětlivá onemocnění čelistního kloubu	146
4. Deformující artopatie	147
5. Ankyloza čelistního kloubu	148
CHOROBY ÚSTNÍ SLIZNICE	149
I. Vrozené anomálie	152
II. Regresivní změny	153
III. Záněty ústní sliznice — stomatitidy	154
1. Záněty mechanické, termické a chemické etiologie	155
2. Záněty mikrobiálního původu	157
a) spála	157
b) gingivostomatitis ulceronecroticans	157
c) stomatitis gangraenosa (noma)	159
d) diphtheria — záškrt	160
e) anguli infectiosi (bolavé koutky)	160
3. Záněty virového původu	161
a) gingivostomatitis herpetica	161
b) herpes simplex — opar	162
c) stomatitis aphthosa recurrens — recidivující afty	163
d) stomatitis epidemica (epizooica) — slintavka	165
e) zoster — opar pásový	165
f) herpangína	166
g) monocytární angína — infekční mononukleosa	166
h) variola, varicella, vakcína	166
i) morbilli — spalničky	166
4. Záněty nejasné etiologie	167
a) erythema exsudativum multiforme (Hebrae)	167
b) pemphigus vulgaris	168
c) lichen ruber planus	168
d) erythematodes	170
e) sklerodermie	170
f) lingua geographica — mapovitý jazyk	170
5. Záněty alergického původu	171
6. Záněty vyvolané plísněmi	173
Moučnivka — soor	173
7. Záněty specifické	175
a) aktinomykosa	175
b) tuberkulóza	176
c) syphilis (příjice)	177
IV. Projevy systémových onemocnění na ústní sliznici	179
1. Onemocnění zažívacího traktu a dýchacího systému	180
2. Onemocnění systému cévního a krevního	180
3. Poruchy žláz s vnitřní sekrecí	183
4. Poruchy metabolismu	183
5. Onemocnění kůže	186
6. Chronické intoxikace a choroby z povolání	186
CHOROBY SLINNÝCH ŽLÁZ	189
I. Vývojové poruchy	189
II. Konkrementy (sialolithiasis)	189
III. Poranění slinných žláz	190
IV. Záněty slinných žláz (sialoadenitis)	191
1. Sialoadenitis acuta	191
Parotitis epidemica	191
2. Sialoadenitis chronica	192

V. Sialo y (sialoadenosy)	192
VI. Cysty a nádory slinných žláz	193
1. Cysty slinných žláz	193
2. Nádory slinných žláz	193
ONEMOCNĚNÍ MÍZNÍCH UZLIN V OBLASTI OBLIČEJE	194
I. Zánětlivá onemocnění lymfatických uzlin	194
1. Akutní lymphonoditis	195
2. Chronická lymphonoditis	195
3. Benigní virová lymphonoditis	196
4. Specifické záněty	196
II. Onemocnění lymfatického systému	196
III. Nádory	197
CYSTY A NÁDORY V ÚSTNÍ DUTINĚ	197
I. Cysty	197
1. Cysty zubního původu — dentální	197
a) kořenové	197
b) folikulární	198
c) paradentální	198
2. Cysty extradentální	201
a) ductus nasopalatini	201
b) fisurální	201
c) dermoidní a epidermoidní	202
d) ductus thyroglossi	202
e) traumatické	202
3. Cysty retenční	202
II. Nádory ústní dutiny	202
1. Nádory odontogenní	204
a) epitelové — adamantinom	204
b) mesenchymální	205
c) odontomy	206
2. Nádory mesenchymové	208
a) benigní	208
b) maligní	210
3. Nádory neuroektodermové	212
4. Nádory epitelové	212
a) benigní	212
b) maligní	213
Terapie zhoubných nádorů	217
Prevence zhoubných nádorů a prekancerosy	218
5. Útvary nádorům podobné	222
Epulis	222
Eosinofilní granulom	224
DŮLEŽITĚJŠÍ ÚSTNÍ SYMPTOMY A JEJICH VZTAHY K CELKOVÝM A MÍSTNÍM CHOROBÁM	226
1. Zápach z úst (foetor ex ore)	226
2. Poruchy chuti (ageusie, hypogeusie)	227
3. Poruchy slinné sekrece	227
Ptyalismus	227
Xerostomie	228
Sjögrenův syndrom	228
4. Bolest	230
5. Stomatodynie, glosodynie	231

6. Ztížené otevírání úst	232
7. Otoky	234
8. Krvácení z úst	234

ZÁSADY ORGANISACE STOMATOLOGICKÉ PÉČE 235

Náplň práce obvodního stomatologa	235
Pracovníci stomatologických zařízení	238

Rejstřík	239
--------------------	-----

